

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 183/14
2014 m. gruodžio 18 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-354/13
*Fag og Arbejde (FOA), veikianti Karsten Kaltoft vardu / Kommunernes
Landsforening (KL), veikianti Billund Kommune vardu*

Nutukimas gali būti „negalia“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą dėl vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje

*Nors joks bendrasis Sąjungos teisės principas „per se“ nedraudžia diskriminacijos dėl nutukimo, jis
priskirtinas sąvokai „negalia“, jei tam tikromis aplinkybėmis tai trukdo visapusiškai ir veiksmingai
užsiimti profesine veikla tokiomis sąlygomis kaip ir kitų darbuotojų sąlygomis*

Siekiant apibrėžti vienodo požiūrio principą, Sąjungos direktyvoje¹ nustatytas bendras kovos su diskriminacija užimtumo ir profesinėje srityje pagrindas. Pagal šią direktyvą užimtumo srityje draudžiama diskriminacija dėl religijos, įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

Karsten Kaltoft penkiolika metų dirbo Bilundo (Danija) savivaldybėje vaikų prižiūrėtoju. Vykdydamas šią veiklą jis buvo atsakingas už vaikų priežiūrą savo namuose. 2010 m. lapkričio 22 d. savivaldybė nutraukė su juo sudarytą darbo sutartį. Nors atleidimas iš darbo buvo grindžiamas sumažėjusių prižiūrimų vaikų skaičiumi, savivaldybė nenurodė priežasčių, kodėl ji pasirinko atleisti iš darbo būtent K. Kaltoft. Per visą jo darbo sutarties trukmės laikotarpį K. Kaltoft buvo laikomas nutukusiu, kaip tai suprantama pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pateiktą apibrėžimą. Nors K. Kaltoft nutukimo klausimas buvo iškeltas per pokalbį dėl atleidimo iš darbo, šalys nesutaria dėl to, kaip šis klausimas buvo aptariamas. Savivaldybė neigia, kad nutukimas yra viena iš K. Kaltoft atleidimo iš darbo priežasčių. Manydama, kad šį atleidimą iš darbo lėmė neteisėta diskriminacija dėl nutukimo, *Fag og Arbejde (FOA)*, K. Kaltoft vardu veikianti darbuotojų profesinė organizacija, pateikė ieškinį Danijos teismui su prašymu pripažinti, jog tai yra diskriminacija, ir atlyginti žalą.

Nagrinėdamas šį prašymą Koldingo (Danija) teismas (*Retten i Kolding*) prašo Teisingumo Teismo nuspręsti, ar Sąjungos teisė atskirai draudžia diskriminaciją dėl nutukimo. Subsidiariai jis klausia, ar nutukimas gali būti negalia ir ar jis patenka į minėtos direktyvos taikymo sritį.

Savo šios dienos sprendime Teisingumo Teismas visų pirma pažymi, kad bendrasis nediskriminavimo principas yra pagrindinė teisė, kuri yra sudedamoji bendrųjų Sąjungos teisės principų dalis. Todėl šis principas įpareigoja valstybes nares, kai nacionalinė situacija patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas primena, kad jokiaje Sąjungos sutarčių ar antrinės teisės nuostatoje užimtumo ir profesinėje srityje nėra diskriminacijos dėl nutukimo draudimo. Konkrečiai, Direktyvoje dėl vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje nutukimas nenurodytas kaip diskriminacijos pagrindas, todėl šios direktyvos taikymo srities negalima išplėsti nurodant kitokią diskriminaciją nei ta, kuri grindžiama išsamiai nurodytais pagrindais. Be to, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija nėra taikoma tokiai situacijai.

Šiuo atveju Teisingumo Teismas konstatuoja, kad byloje nėra jokių duomenų, leidžiančių manyti, kad tariamai nutukimu grindžiamas atleidimas iš darbo patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį.

¹ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 79).

Todėl Teisingumo Teismas daro išvadą, kad **Sajungos teisė turi būti aiškinama taip, kad joje nenumatytas bendrasis nediskriminavimo dėl nutukimo principas užimtumo ir profesinėje srityje.**

Kalbant apie klausimą, ar nutukimas gali būti „negalia“, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, Teisingumo Teismas primena, kad jos tikslas yra nustatyti kovos su diskriminacija dėl vieno iš šiame straipsnyje nurodytų pagrindų, tarp kurių yra negalia, bendrus pagrindus užimtumo ir profesinėje srityje.

Sąvoka „negalia“ pagal Direktyvą 2000/78 turi būti suprantama taip, kad ji susijusi su apribojimais, atsirandančiais dėl ilgalaikių fizinių, protinių ar psichikos sutrikimų, kurie kartu su įvairiomis kliūtimis gali trukdyti visapusiškai ir veiksmingai užsiimti profesine veikla tokiomis pačiomis kaip ir kitų darbuotojų sąlygomis. Teisingumo Teismas pabrėžia, kad ši sąvoka turi būti suprantama ne tik kaip negalėjimas vykdyti profesinės veiklos, bet ir kaip kliūtis vykdyti tokią veiklą. Iš tiesų šios direktyvos tikslas yra įgyvendinti vienodo požiūrio principą ir ja siekiama, be kita ko, suteikti neįgaliam asmeniui galimybę įsidarbinti ir dirbti. Be to, **būtų prieštaraujama direktyvos tikslui, jei negalios priežastis turėtų reikšmės jos taikymui.**

Teisingumo Teismas pažymi, kad sąvoka „negalia“ apibrėžiama pirmiau, negu nustatomos ir vertinamos tinkamos priemonės, kurių darbdavys prireikus konkrečiu atveju privalo imtis tam, kad neįgaliajam būtų sudarytos sąlygos įsidarbinti, dirbti, kilti tarnyboje arba mokytis (nebent dėl tokių priemonių būtų neproporcingai apsunkinamos darbdavio pareigos). Todėl vien to, kad K. Kaltoft atžvilgiu nebuvo imtasi tokių priemonių, nepakanka siekiant nuspręsti, kad jis negali būti neįgalus asmuo, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.

Remdamasis šiais motyvais Teisingumo Teismas daro išvadą, kad jei konkrečiomis aplinkybėmis dėl darbuotojo nutukimo atsiranda apribojimas, visų pirma nulemtas fizinių, protinių arba psichikos sutrikimų, kurie kartu su įvairiomis kliūtimis gali trukdyti asmeniui visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti profesiniame gyvenime tokiomis pačiomis kaip ir kitų darbuotojų sąlygomis, ir jei šis apribojimas yra ilgalaikis, tokia būklė gali būti patekti į sąvoką „negalia“, kaip ji suprantama pagal direktyvą. Taip būtų, pavyzdžiui, jei darbuotojo nutukimas neleistų jam užsiimti profesine veikla dėl sumažėjusio judrumo ar šiam asmeniui atsiradusių patologijų, kurios jam trukdytų dirbti savo darbą arba sukeltų sunkumų vykdant profesinę veiklą.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas privalo patikrinti, ar K. Kaltoft nutukimas patenka į „negalios“ sąvoką.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sajungos teisės išaiškinimo ar Sajungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106